

خودگردانی و بالنده‌گی همه‌سویه در میان گروهی از پیش‌دانش‌گامیان ایرانی: پرسشی در زمینه‌ی دگرگونی در روش‌های آموزشی

دکتر منصور ع. حمیدی

آموزش‌شناس، دانشگاه الزهراء

سیما اصلانی

آموزش و پرورش شهرستان خوی

چکیده

خودگردانی، همانند بالنده‌گی همه‌سویه، یکی از بنیادهای برجسته در نگره‌های سازایی‌گر است. مراد از خودگردانی، داشتن توان اندیشیدن، ارج نهادن، و کردار، در راستای گره‌گشایی است، بی آن که دیگران کمکی سرراست بکنند. آموزنده‌گان خودگردان، نه تنها راهبردهای گوناگون آموختن را می‌دانند، بلکه آن‌ها را ارج می‌نهند و به درستی به‌کار می‌برند. این‌گونه خودگردانی بخشی جدانشدنی از بالنده‌گی همه‌سویه است که در آن به‌سوی در همی سوبه‌ها(شناختی، دل‌ساختی، و رفتاری) پسندیده، و از این‌رو، جستنی، است. جستنی این‌گونه آماج‌ها نیازمند روش‌های آموزشی سازگار با بنیادهای فلسفی این آماج‌هاست. چنین می‌نماید که روش‌های دیرین آموزشی چنین سازگاری‌ای را ندارند. از این‌رو، در هر سامانه‌ی آموزشی‌ای، همانند با سامانه‌ی آموزشی ایران، که در آن کاربرد این‌گونه روش‌ها پربسامد است، آموزنده‌گان از بالنده‌گی همه‌سویه بی‌بهره می‌مانند و وابسته به دیگران می‌شوند، چیزی که به روشنی نیازمند دگرگون‌شدن است. انبوه ۲۰ میلیونی آموزنده‌گان ایرانی در کودکان‌ها و پایه‌های ۱-۱۲ با چالش‌های بسیاری روبه‌رو هستند که در میان آن‌ها میزان بالای درپایه‌ماتی و شکست آموزشی، و کارکردهای پایین در سنجش‌های جهانی در زمینه‌های ریاضی، دانش‌پژوهی، و خوانش، ارزش‌یابی‌ی دوباره‌ی آماج‌ها و روش‌های آموزشی را بایسته می‌کنند. تلاش‌های انجام‌شده در این راستا، در میان چیزهای دیگر، به برگزاری دوره‌های بازآموزی در زمینه‌ی روش‌ها انجام‌شده است. این‌گونه، برآیند همی این تلاش‌ها باید در پایه‌ی پایانی و در سال پیش‌دانشگاهی نمود پیدا کند. یک گروه ۱۶۱ تنه از آموزنده‌گان دوره‌ی پیش‌دانشگاهی همراه با ۵۰ تن از آموزش‌یارانشان به روش یک‌بختانه برگزیده شدند و میزان خودگردانی و بالنده‌گی همه‌سویه‌شان، در پیوند با روش‌های آموزشی به‌کارگرفته‌شده در آموزش‌ها، سنجش شدند. برآیند این پیمایش از برتری‌ی روش‌های نوین که بنیادی سازایی‌گرانه دارند پشت‌یابی می‌کند. با این همه تلاش‌های انجام‌شده بیشتر نمودین و نمایشی می‌نمایند تا دگرگون‌سازی‌های ژرف، زیرا به روش‌های نوین از روزن اندیشه‌های دیرین نگریده می‌شود و با واژه‌گان و پنداره‌های دیروزی فرا داده می‌شوند، بی آن‌که به بنیادهای فلسفی روش‌های دیرین و نوین پرداخته شود.

کلیدواژه‌ها: خودگردانی، بالنده‌گی همه‌سویه، روش‌های آموزشی، آموزش پیش‌دانشگاهی

پروفیسر شہباز گل شاہ
پرتال جامع علوم انسانی
مطالعات فرہنگی